

Ἐκ τοῦ Τουρκ. *yet* = τροφή.

Ἡ τροφή τῶν ζώων ἢ τῶν πτηνῶν Βιθυν. (Κουβούκλ.) Ὀρράκ. (Ἀδριανούπ. Αἰν. Τσακίλ.) Κρήτ. Κῶς Λυκ. (Λιβύσσ.) Ἰέγαρ. Πόντ. (Κρώμν. Τραπ. Χαλδ.) Ρόδ. Σάμ. (Μαραθόκ.) Σύμ.—Λεξ. Περίδ. Βυζ. Βλαστ., ἐνθ' ἄν. Πρω. Δημητρ.: Τὸ ἄλογό μου μόνο ἓνα γέμι ἔφαγε σήμερα Μέγαρ. Νὰ τοῦ 'βα- ζάρης τοῦ χτημάτου τὸ γέμι ('βατζάρης = αὐξήσης, χτημά- του=δνου) Κρήτ. Βάλε του τοῦ μουλαριοῦ μισολιά γέμι, ἱατ' ἔχει ταῦτέρου στραθιά (μισολιά=ὀλίγον, ταῦτέρου= ὕριον, στραθιά=πορεία) αὐτόθ. Τ' ἄλογον κ' ἔχ' γέμι' ὥμν. Τραπ. Τὸ γέμι-ν δ' ἀλαφριοῦ Κῶς. Πῆγε νὰ δώξ' ἔμ' τ' ἄλογα Τσακίλ. Ἡ πόρτα ταλοῖπον-νίς τόσα χρόγια ποὺ τὸ γέμι-ν γι' ἀποὺ τίς κοπριές ἐν ἔρ-γοις (ταλοῖπονίς=τὸ κοῖπον, ἐν ἔρ-γοις = δὲν ἦνοιγε) Σύμ. Κάμε γέμι-ν, νὰ δῆς πόσες πέρδικες θὰ μαευτοῦν (μαευτοῦν=μαζευτοῦν) αὐτόθ. Ὁ παλιόβοδος δὲ δὸ ἔφαγενα τὸ γέμι τ' Κουβούκλ. || Πα- ροιμ. Τὸ καλὸν τ' ἄλογον τὸ γέμι'ν ἄθε ἀρτουρεῦ' (τὸ καλὸν ἄλογον κάμνει νὰ περισσεύῃ ἢ τροφή του· ἐπὶ φιλοπόνου ἐρ- γάτου, τοῦ ὁποίου αὐξάνεται ὁ μισθός) Χαλδ. Μοναχό του τ' ἄλογο ἀδιδέρνει τὸ γέμι (ἀδιδέρνει=ἀντιγέρνει, αὐξάνει· συνών. τῇ προηγουμένῃ) Κρήτ. Συνών. παροιμ. τ' ἄλογο μονάχο του ἀξαίνει τὴν ταγή του. || Γνωμ.

Κυρασελένη ἀποβραδύς, | βάλε ψωμί 'ς τὸ τουβραδί, κυρασελένη τὸ πωρνό, | βάλε γέμι τῶβ-βοδιῶ (κυρασελένη=τὸ οὐράνιον τόξον, τουβραδί=μικρὸς σάκκος, πωρνό=λίαν πρωτ' ἐπὶ τῶν γεωργῶν, οἵτινες, ὅταν ἴδουν τὸ οὐράνιον τόξον κατὰ τὸ βράδυ, πρέπει νὰ ἐτοιμάζωνται διὰ τὴν ἐργασίαν τῆς ἐπομένης ἡμέρας, διότι ὁ καιρὸς θὰ εἶναι καλός. Ὅταν ὁμως ἴδουν τὸ οὐράνιον τόξον τὴν πρωίαν, ὁ καιρὸς δὲν θὰ εἶναι καλὸς καὶ πρέπει νὰ δώσουν τροφήν εἰς τὰ ζῶα των) Ρόδ. || Ἄσμ.

Βάλε τὴ γέμη περισσὴ καὶ σφίξε καὶ τὴ σέλλα Αἰν. Συνών. ταγή, φάγνα. β) Τὸ δόλωμα πρὸς ἀλιεῖαν ἰχθύων Προπ. (Ἀρτάκ. Πάνορμ.): Ἐχ'ς γέμια; Ἀρτάκ. Συνών. μέλισμα, μελισιά, πασμός.

γεμίδι τό, Κρήτ. Πελοπν. (Ἀχαῖα Μάν. Καρδαμ. Λεῦκτρ.) —Λεξ. Περίδ. Αἰν. Μπριγκ. Δημητρ. γιμίδ' Θεσσ. (Ζαγορ.) Μακεδ. (Χαλκιδ.) Προπ. (Ἀρτάκ.) γιομίδι Πελοπν. (Κάμ- πος Λακων. Καρδαμ. Λεῦκτρ. Μάν. Μαντίν. Οἰν.) —Λεξ. Βλαστ. 283 γιομίδ' Ὀρράκ. (Σηλυβρ.) γιουμίδ' Εὐβ. (Ἀκρ.) Θεσσ. (Δομοκ.) Ὀρράκ. (Ἀδριανούπ. Αὐδήμ.) Στερελλ. (Αἰ- τωλ. Ἀράχ.) γιουμόδ' Ὀρράκ. (Σουφλ.)

Ἐκ τοῦ ρ. γεμίζω. Διὰ τὸν σχηματισμὸν πβ. ἀβγατίδι.

1) Πᾶν ὅ, τι χρησιμοποιεῖται πρὸς πλήρωσιν κενοῦ χώρου, οἷον βάμβαξ, ἔρια, λίθοι κττ. Εὐβ. (Ἀκρ.) Θεσσ. (Ζαγορ.) Ὀρράκ. (Ἀδριανούπ. Αὐδήμ. Σηλυβρ.) Κρήτ. Μακεδ. (Χαλ- κιδ.) Πελοπν. (Ἀχαῖα Κάμπος Λακων. Καρδαμ. Λεῦκτρ. Μάν. Οἰν.) Προπ. (Ἀρτάκ.) Στερελλ. (Αἰτωλ. Ἀράχ.) —Λεξ. Περίδ. Αἰν. Μπριγκ. Δημητρ.: Αὐτὰ τ' ἀγουραστὰ παν- νιά εἶναι καλὰ γιὰ γιουμίδια Ἀκρ. Ἀ δὰ πιτάξον τὰ γιου- μίδια, θὰ βάλουν πλατανόφ'λλα 'ς τὰ προσκέφαλα Αὐδήμ. Βρήκαμε πέτρα καλὴ γιὰ γεμίδι Λεῦκτρ. Μὰ δὲ τς' ἤφηκε γεμίδια, κ' εἰδὰ θέλα βάλει νὰ γεμίση τὸ στρώμα Κρήτ. Θ' ἀλλάξω τὰ γιομίδια ἀπὸ τὰ προσκέφαλα, Ἀχαῖα. Ρί- ξαμε τὸ γεμίδι τοῦ καμινιοῦ σήμερα (ἐρρίψαμεν καταλή- λους λίθους εἰς τὸν θόλον τῆς καμίνου πρὸς ἀσβεστοποίησιν) αὐτόθ. Τὸ γεμίδι τῆς καμάρας (λίθοι χρησιμοποιούμενοι, ἵνα πληρωθῇ τὸ κενὸν τῆς ἔξω ἐπιφανείας τοῦ θόλου τῶν οἰ- κιῶν καὶ κατασκευασθῇ οὕτως ὀρίζοντία ἐπιφάνεια) Καρδαμ. Λεῦκτρ. || Φρ. Γιουμίδια νὰ δὰ βάλ', Παναγία μ'! (ἀρά· νὰ χρησιμοποιήσῃ αὐτὰ διὰ γέμισμα τοῦ προσκεφαλαίου τὸ

ὁποῖον τίθεται εἰς τοὺς νεκροὺς) Ἀράχ. Γιουμίδια νὰ γέμ' (ὁμοίᾳ τῇ προηγουμένῃ) αὐτόθ. β) Τὰ πρὸς γέμισιν τοῦ ὅπλου πυρομαχικὰ Πελοπν. (Καρδαμ.): Τὸ γεμίδι τῆς πιστόλας. Συνών. γέμιση 2. γ) Τὰ ἐνυφαινόμενα εἰς τὸν ἱστὸν διάφορα ἐγχρώμα νήματα πρὸς σχηματισμὸν ποικί- λων σχεδίων Πελοπν. (Μαντίν.): Ἄσμ.

Τὰ παλληκάρια τὰ καλὰ παίρνουν καλὰς γυναικας, νὰ ξέρουν ρόκα κι ἀργαλειό, κεδίδια καὶ γιομίδια.

2) Διάφορα τραγήματα, οἷον σῦκα, σταφίδες, ἀμύγδαλα, ἄτινα τοποθετοῦνται ἐντὸς τῆς κοιλιακῆς χώρας εἰς τὴν θέσιν τῶν ἐντοσθίων τῶν μαγειρευομένων πτηνῶν ἢ ἀρνίων ἢ ἐριφίων ἢ λαγῶν ἢ χρησιμοποιοῦνται ὡς γέμισμα κατὰ τὴν παρασκευὴν διαφόρων φαγητῶν Θεσσ. (Δομοκ.) Ὀρράκ. (Σουφλ.) Κρήτ. Μακεδ. (Χαλκιδ.) —Λεξ. Αἰν. Βλαστ., ἐνθ' ἄν.: Τὸ γεμίδι τῇ ὀρνιθας, τῷ δολμαδῶνε Κρήτ. Γι- μίδ' γιὰ λουκάφ'κον Χαλκιδ. Συνών. γέμιση 1. 3) Τὸ ἐπίστρωμα τῆς ἰλῦος, τὸ ὁποῖον ἀφίνει εἰς τὴν ἐπιφάνειαν τῶν κτημάτων τὸ ὕδωρ πλημμυρίσαντος παραρρέοντος πο- ταμοῦ ἢ χειμάρρου Ὀρράκ. (Σουφλ.): Μᾶς ἄφ'σι φέτου οὐ πονταμός πούλν γιουμόδ'. Συνών. γουλισιά, χυλή.

γεμίζω κοιν. καὶ Πόντ. (Οἰν.) γεμίζ-ζω Κῶς Μεγίστ. Νίσυρ. γεμίντζω Ἀστυπ. Λειψ. Λέρ. Σίφν. γεμίζου Πε- λοπν. (Κίτ. Μάν.) γεμίν-νω Χίος (Πυργ. Χαλκ.) γεμῖω Πόντ. (Ἰνέπ.) ἐμίζω Νάξ. (Ἀπύρανθ.) ἐμίζ-ζω Κάλυμν. Κάσ. Μεγίστ. Σύμ. γιμίζ-ζω Μεγίστ. γιμίζου Ἀλόνν. Ἡπ. Θεσσ. (Πτελοπούλ. Σταυρ. Τρίκερ.) Ὀρράκ. (Κομοτ. Μαρών.) Κυδων. Λέσβ. Μακεδ. (Ἀλίστρ. Σέρρ. Σαρακ. Χαλκιδ.) Πάρ. (Λεῦκ.) Σάμ. Σκόπ. Στερελλ. (Παρνασσ.) γιμίνου Μακεδ. (Βόιον) γιμίν-νον Λυκ. (Λιβύσσ.), ἐμίζ-ζω Μεγίστ. γιομίζω κοιν. γιομίζου Εὐβ. (Αὐλωνάρ.) Πελοπν. (Κίτ. Λάγ. Μάν.) γιουμίζου βόρ. Ἰδιώμ. γιουμίνου Μακεδ. (Βόιον) γιομίνω 'μα Τσακων. (Χαβουτσ.) γιομίνουρ ἐνι Τσακων. (Μέλαν. Πραστ.) γιομάω Πελοπν. (Παλαιοχ.) γιομάου Πελοπν. (Γαργαλ. Δίβρ. Κόκκιν. Κοπαν. Λογγ.) Μετοχ. ἄορ. γιομικῶ Τσακων. (Χαβουτσ.)

Τὸ ἀρχ. γεμίζω.

Α) Μετβ. 1) Πληρῶ τι ἐντελῶς, καθιστῶ τι κατάφορτον κοιν. καὶ Πόντ. (Ἰνέπ. Οἰν.) Τσακων. (Μέλαν. Χαβουτσ.): Γεμίζω τὸ βαρέλι κρασί - τὸ καλάθι σταφύλια - τὸ σταμνὶ νερό - τὸ σακκὶ κριθάρι - τὸ λάκκο χῶμα. Γιουμίζω τὴν τσέπη μου καρύδια - τὸ μαξιλάρι πούπουλα - τὸ ὅπλο κοιν. Θὰ γιομίσω τὸ σακκὶ φόρ' ἀπάνον χόρτα (φόρ'=φόρα=μέχρι) Πελοπν. (Κίτ. Μάν.) Ὅλο ξιδιάζεις το καὶ σύ, μεθήρα, τὸ κρασί, μὰ τοῦ χρόνου δὲ σὲ 'εμίζω (μεθήρα=στάμνος) Νάξ. (Ἀπύρανθ.) Γιουμίζου τοῦ μαστραπᾶ γιγὸ Μακεδ. (Κα- στορ.) Ν' ἐρέκα τὰ βξύση γιομῖνα τὰν κουνία ὕο (τὴν εὐρον εἰς τὴν βρύσην γεμίζουσιν τὴν στάμναν μὲ νερό) Μέλαν. Ἐγιομίτσε σᾶτσι δὴ σταμνία 'αἰ (ἐγέμισεν ἐφέτος δύο πι- θάρια λάδι) αὐτόθ. Ἐνι γιομῖνα μασούξα (γεμίζω μασού- ρια) αὐτόθ. Γιουμάμε τὰ μασούρια 'ς τὸν ἄδραχτο Πελοπν. (Παλαιοχ.). Γιόμισε ἓνα βυτινάρι ἐλιές Πελοπν. (Ἀναβρ.) Γιόμισα τὰ κουρούπια τῷ γοττῶνε μὲ καθαρό νερό Πελοπν. (Καρδαμ.) Φεύγα, θὰ σὶ γιουμίσου κουρνιαχτὸ Εὐβ. (Στρό- πον.) Ἀρμέξαρι τὰ πρόβατα κι γιουμίσαι ἓνα μέτρον ζιστὸ γάλα (μέτρο=δοχεῖον μετρήσεως γάλακτος χωρητι- κότητος δεκαπέντε ὀκάδων) Ὀρράκ. (Αἰν.) Γεμίντζαμε τὴν κάμαρα κριθάρια Σίφν. Ἐγίμιζ-ζεν δὰ βαρέλ-λια Μεγίστ. Τοῦ γεμίντζει τὴ βούργια (τοῦ γεμίζει τὸν σάκκον) Λειψ. Γεμίζω τὸ ἄλῶνι (=πληρῶ αὐτὸ σταχύων πρὸς ἄλῶνι- σμὸν) Φολέγ. Μαζεῖνουμε σάλματα ἀπὸ τ' ἄλῶνι καὶ γιο- μίζομε τὰ στρώματα καὶ τίς μαξιλάρες (σάλματα=χονδρά

ἄχυρα) Πελοπν. (Νεάπ.) *Γιόμ'σμαν τοῦ στῦλον ἄχιρον* γιὰ τὰ ζά (τοῦ στῦλου = τὸν κωνικὸν χορτοσκεπῇ ἄχυρῳ-να) Ἦπ. (Πέρδικ.) *Τοῦ σαμάρ' τοῦ γιμίζ'ν μὴ βρίζα* Θεσσ. (Πτελοπούλ.) *Γιομίσαμε φέτο καὶ τσι πέδε τσι καπασοῦνες* μου μὲ λάδι (καπασοῦνες = στάμνους) Ὁθων. *Γιόμισε τὴ λαῦνα λάδι* Πελοπν. (Αἷγ.) *Ἐνεσα μία ρόκα κουκούλες καὶ γιόμισα ἓνα ἀδράχτι νέμα* (κουκούλες = τολύπας ἐρίων) Πελοπν. (Λεῦκτρ. Πραστ.) *Γεμίζω τὸ ἀδράχτι Καστ. Γιόμισα εἴκοσι καλαμοκάννια μὲ νέμα* (καλαμοκάννια = τεμάχια στελέχους καλάμου) Πελοπν. (Νεάπ.) *Τὰ γιόμισε νερό τὰ παπούτσια του Πελοπν. (Καρδαμ.)* *Αὐτὰ τὰ λόγια δὲ μὲ γιου-μίζ'νι τὴν καρδιά μ'* Προπ. (Κύζ.) *Ἡγέμισες τὸν κόσμον φτε-ρὰ Κίμωλ. Οὐ πατέρας μ' δίχως ἓνα χουράφ' νά 'χ', γόμ'σ' τοῦ δόπου πιδιά* Ἦπ. (Ἀγναντ.) *Γιμίσαμε τ'ς στάμνις λάδ'* Σάμ. *Τόσο πολλὰ ἦτανε τὰ δάκρυα τση, πὺν ἐγιομίσανε μιὰ βότσα* (βότσα = δοχεῖον χωρητικότητος δύο ὀκάδων) Ζάκ. *Γιόμισε μιὰ βίκα νερό* Πελοπν. (Κάμπος Λακων.) *Τὸ γέμι-σε τὸ ποτήρι ράσο* (=μέχρι χειλέων) Ὁθων. *Θὰ τὴν-γεμίσω τὴ γουβότρυπα* (θὰ διανθίσω διὰ κλωστής τὴν κομβιοδόχην) Σέριφ. *Θὰ σοῦ γιομίσω τὸν κόλο σκάγια* (θὰ σὲ πυροβολήσω) Πελοπν. (Τρίκκ.) *Γιομίζω τὸ λάκκο* (ρίπτω τὸ πρῶτον θαλάσσιον ὕδωρ εἰς τὴν γούρναν διὰ παρασκευὴν ἄλατος) Πελοπν. (Λεῦκτρ.) *Ἐγιομίσει δὺο μαστραπαῖδες ξέχειλους κρασί Ζάκ. (Μαχαιράδ.)* *Γιομίζω τὴ σουλήνα μὲ ἄμμο Νάυστ. Μοῦ γιόμιζε τὰ μάγουλα φιλιὰ Γ.Ἐπαχτίτ., Προπύλ. 1, 234. || Φρ. Δὲν τοῦ γεμίζω τὸ μάτι* (δὲν τοῦ ἀρέσκω, δὲν μὲ κρίνει ἱκανὸν δι' ἐπιτέλεσιν ἔργου τινός) *Δὲν τοῦ γεμίζω τὸ μυαλό - τὸ κεφάλι* (δὲν τὸν πείθω) *Μὰς γέμισε μυί-γες - ἀλογόμυιγες* (ἐπὶ φλυαρίου καὶ ψεύστου) κοιν. *Μὴ γιό-μισι τοῦ μάτ'* (μοῦ ἤρεσε) κοιν. βορ. ἰδιωμ. *Τὴν ἐγέμισα* (ἐνν. τὴν κοιλίαν μου, ἐχορτάστην) *Γιόμισε τὰ βρακιά του* (ἐφοβήθη πολὺ) *πολλαχ. Γιομίζου τὰ τηγάνια* (πληρῶ τὰ ἀλατοπήγια θαλασσίου ὕδατος πεπικνωμένου) Στερελλ. (Μεσολόγγ.) *Ἐγιομίσεις τὸ σακκί;* (χαιρετισμὸς ἐν εἶδει εὐχῆς πρὸς τοὺς συλλέγοντας ἐλαίας) Ζάκ. *Γεμίζουν τὸ κατσίκι* (ἐπὶ ἐκείνων οἱ ὅποιοι ἀναλαμβάνουν νὰ ἀγορά-σουν τὴν ποσότητα τοῦ κρέατος τοῦ σφαζομένου ἐριφίου ἢ ἀμνοῦ, εἰς περίπτωσιν καθ' ἣν ὁ κρεοπώλης δὲν δυνηθῇ νὰ πωλήσῃ ὅλον τὸ κρέας) Πελοπν. (Καλάβρυτ.) *Γιμίζ-ζω τὰ παν-νιά* (ἐπιτρέπω τὸν ἄνεμον εἰς τὰ ἱστία) Μεγίστ. *Τὰ γιο-μίζω* (συνών. τῇ προηγουμένῃ) Ὑδρ. *Γιμίζ-ζω τὰ ξάρτια* (τεντώνω τὰ σχοινία τοῦ ἱστιοφόρου) Μεγίστ. *Γεμίζω τὸ σκoi-νὶ* (συνών. τῇ προηγουμένῃ) Πάρ. *Γεμίζω τοὺς στάντζους* (στάντζους = προτόνους, σχοινία ἀπὸ τῆς κορυφῆς τοῦ ἱστοῦ πρὸς τὴν πρῶταν συνών. τῇ προηγουμένῃ) Ν.Κοτσοβίλ., Ἐξαρτ. πλοίων, 128. || Παροιμ. *Μάραθο τὸ μάραθο γιομίζ'* ἢ γρά τὸ γάλαθο (μικρὸν κατὰ μικρὸν δύναται τις νὰ ἀπο-κτήσῃ πολλὰ) Κρήτ. Ἦ παροιμ. ἐν παραλλαγαῖς καὶ ἄλλαχ. *Ζήτα ζήτα οὐ ζητειάνους, τοῦ γιομίζ' τοῦ σακκούλ'* (συνών. τῇ προηγουμένῃ) Στερελλ. (Ἀχυρ.) *Οὐ κ'τὸς μ' τὴν κ'τα-μάρα τ' γιμίζ' τὴν κ'λάρα τ'* (ἐπὶ τοῦ προσποιομένου εὐή-θειαν, προκειμένου νὰ ἐπιτύχῃ τι) Στερελλ. (Παρνασσ.) *Τοῦ λουλ-λοῦ κοιλ-λὶὰ δισάκ-κιν | κὶ λουλ-λὸς πὺν τὴν-γιμίζ-ρει* (ἄσκοπος καὶ ἀνωφελὴς ἢ βοήθεια πρὸς τὸν ἀνόητον καὶ τὸν ὀκνηρὸν) Λυκ. (Λιβύσσ.) *Κ' ἰβὼ μὴ τὸν ἀἴν μιλοῦ κὶ ἀπὸ τοῦ σακ-κούλ-λιν του γιμίζ-ρου* (καὶ ἐγὼ μὲ τὸν ἀγᾶν ὀμιλῶ καὶ ἀπὸ τοῦ σακκούλι του γεμίζω ἐπὶ τοῦ καυχωμένου ὅτι ἔχει ἰσχυροὺς προστάτας) αὐτόθ. || Γνωμ. *Τὸ γουρούνι σπῖτι ἀδειάζει τσαὶ τσούπι δὲ γιομίζει* (τσούπι = κιούπι, πιθάρι ἐπὶ τοῦ χοίρου, διὰ τὴν διατροφήν τοῦ ὁποίου ἐξοδεύει κανεῖς πολλὰ, ἐνῶ τὸ ἀποδιδόμενον κρέας εἶναι ὀλίγον) Πελοπν. (Καρδαμ.) || Αἰνιγμ. *Σγούφτω, γονατίζω, | τὴ βιστόλα μου*

γιομίζω (ἢ ξυλὴν κασσέλα, πρὸ τῆς ὁποίας γονατίζει τις, προκειμένου νὰ ἐναποθέσῃ διάφορα πράγματα) Πελοπν. (Κόκκιν.) || Ἄσμ.

Ὅσο κὶ ἄ' ζήσ' ὁ ἄνθρωπος, τίποτε δὲν κερδίζει, μόνον πληγὴς καὶ βάσανα τὰ στήθη του γιομίζει Πελοπν.

Τὴ στράτα στράτα περπατῶ, τ' ἀχνάρι σου γνωρίζω καὶ σκύφτω νὰ τὸ μυριστῶ καὶ δάκρυα τὸ γεμίζω Πελοπν. (Λακων.)

Κόκκινα σταφύλια νὰ πατήσουμε, | δώδεκα βαρέλια νὰ Εὔβ. (Στεν.) [γιομίσουμε]

Καὶ γιόμισε τοὺς κόρφους του λουλούδια μενεξέδες Προπ. (Μαρμαρ.) — Ποιήμ.

Σὰν τοῦ Μαγιοῦ τὲς εὐωδιὲς γιομίζαν τὸν ἀέρα Δ.Σολωμ., 153

Κ' ἐγιομίζαν τὲς λαγκαδιὲς τὰ θύματα τοῦ Χάρου I.Τυπάλδ., Ὡδὴ εἰς Πατρ. Γρηγόρ., 6. Συνών. γεμῶνω 1. 2) *Καθιστῶ γυναῖκα ἔγκυον Σ.Μυριβήλ., Ζωὴ ἐν τάφ., 107 :* *Μὲ ποῖόν, μωρή; Ποιὸς σοῦ γέμισε τὴν κοιλιά;* Συνών. γε-μῶνω A4. 3) *Παρακινῶ, διαφωτίζω. Νάξ. (Ἀπύρανθ.):* *Νά 'τονε κάνεις νὰ τοῦ τὰ πῇ, νὰ τόνε 'εμίση, 'θελε ν' ἀλ-λάξῃ ἰδέα.* 4) *Διαβάλλω αὐτόθ. Μὰ δὰ ἤβανε δίτοτα 'φτὸς 'ς τὸ νοῦ don; Οἱ ἀπουνόξω τὸν ἐεμίσανε. Ἀνάθεμά τονε τὸ γακὸ κόσμον.*

B) Ἀμτβ. 1) *Πληροῦμαι, γίνομαι κατάφορτος, βρί-θω κοιν. καὶ Πόντ. (Ἰνέπ.) Τσακων. (Μέλαν.):* *Γέμι-σαν οἱ δρόμοι νερά - λάσπες. Γέμισε τὸ θέατρο κόσμον. Γέμισε ἡ αἴθουσα - ἡ βάρκα - τὸ αὐτοκίνητο. Γέμισε στυ-ριὰ - λεφτά. Γέμισε ὁ κόσμος αὐτοκίνητα κοιν. Δὲ θω-ρεῖς πὼς ἐέμισε α' ἀδράχτι Νάξ. (Ἀπύρανθ.)* *Δὲ 'εμίζουν ἐφέτι οἱ λαδότοποιί μας' πρέπει ν' ἀοράσωμε λάδι νὰ τ'ς ἀ-ποεμίσωμε* (λαδότοποι = πῆλινα δοχεῖα ἐλαίου) αὐτόθ. *Ἡγέ-μισι τοῦ σταμνὶ ἰδιωτὸς γιρὸ Ἀνδρ. (Κόρθ.)* *Γιόμ'σ' ἢ φ'τσέλα* (φ'τσέλα = ξύλινον δοχεῖον ὕδατος ἢ οἴνου) Ἦπ. (Ζαγόρ.) *Ἐβρεξε κ' ἐγιομίσ' ἢ γιστέρνα νερό Πελοπν. (Κίτ. Μάν.)* *Ἡ βάρκα ἐγιομίσει νερά Πελοπν. (Κίτ. Λάγ.)* *Ἐγιομίσ' ὁ τόπος ἀγάθ'α αὐτόθ. Νὰ παννίσης καλὰ τὸ φουῆρνο, νὰ μὴ γιομίση στάχτη τὸ ψωμί Πελοπν. (Πραστ.)* *Δὲ γάνει νὰ καῖς τὰ φύλλα τῆς σ'κιάς, γιὰ θὰ γιομίσης πο-δίγια Πελοπν. (Κοπαν.)* *Τώρα τὸν Ἀουστο γιομίζουνη οἱ σ'κεριὲς μὲ συκαλίδες* (συκαλίδες = μὲ πτηνὰ συκοφά-γους) Ὁθων. *Γιόμισε τὸ σιτάρι παλαμωνίδες* (παλαμωνί-δες = ὄνωνιδες) Πελοπν. (Παιδεμ.) *Γιομίζει λουλούδια ὁ ἀμάραδος Κέρκ. (Κασσιόπ.)* *Γιόμισε ὁ σκύλλος μας ἀβάρες* (ἀβάρες = κρότωνα, τσιμπούρια) Πελοπν. (Λιγούρ.) *Ὁ-που νὰ κάθουσαν, γέμινις ψεῖρις Μακεδ. (Βόιον)* *Γέμισ' οὐ κόσμους κλεφτουριά Ἦπ. Γιόμισα μυξίδια* (ἐγέμισα ἀπὸ δοθιῆνας) Ἦπ. (Κατσανοχώρ.) *Γιόμ'σάμι μέλια φέτου Στερελλ. (Ἀχυρ.)* *Ἐγέμισα λαδιὲς Μῆλ. Ὁ λ'νός, ἀφοῦ γιόμ'ζε ἀπὸ τ' ἀδέλ', ἤρχονταν 'ς τὸ σπῖτ' καὶ τὸν ἀδειά-ζαμε σὲ μεγάλα βοντσιὰ Θράκ. (Σκοπ.)* *Ἐμπαινε 'ς τὴν πόρτα ὁ πατέρας μου καὶ γέμιζε τὸ σπῖτι κὶ ὅλοι χαιρόμα-σαν Ἀθῆν. Γέμισαν τ' ἀφτιά μου ἀπὸ λόγια* (ἐπὶ τῷ ἀκού-σματι φλυαριῶν) Θράκ. (Σαρεκκλ.) *Γιόμισε τὸ χωράφι ἀ-γριοκολλητισίδες Πελοπν. (Παιδεμ.) || Φρ. Γέμισ' ὁ τόπος - ὁ κόσμος* (ἐπὶ ἀφθονίας πράγματός τινος). *Γεμίζει τὸ μάτι μου* (ἱκανοποιοῦμαι). *Δὲ γεμίζει τὸ κεφάλι του* (δὲν πείθεται) *Γέμισε λεφτά* (ἐγίνε πλούσιος) κοιν. *Γιομίστηκε!* (ἐξέστη) Πελοπν. (Νεάπ.) *Γεμίζει ὁ οὐρανός* (ἐνν. σύννεφα, συννε-φιάζει) Νάξ. (Γαλανᾶδ.) || Παροιμ. *Φασούλι τὸ φασούλι, | γε-μίζει τὸ σακκούλι* (διὰ τῆς οἰκονομίας, μικρὸν κατὰ μικρὸν εἶναι δυνατόν νὰ ἀποταμιευθῇ ἱκανὸν ποσόν) κοιν. *Διὰ τὴν*

ημ. ταύτην πβ. 'Ησιόδ., "Εργ., 361 «εἰ γὰρ κεν καὶ σμικρὸν ἐπὶ σμικρῷ καταθεῖο | καὶ θαμὰ τοῦτ' ἔρδοις, τάχα κεν μέγα καὶ τὸ γένοιτο» καὶ Πλάτ., Κρατύλ., 428α «εἰ καὶ τις σμικρὸν ἐπὶ σμικρῷ καταθεῖη, προὔργου εἶναι». Κουτσίον κουτσίον | γεμίζ-ζει τὸ σατσίον (συνών. τῇ προηγουμένῃ) Μεγίστ. Η σημ. καὶ Βυζαντ., ἰδ. Μιχ. Γλυκ., Στίχοι γραμματ., στ. 83 (ἐκδ. E. Legrand, Biblioth. 1, σ. 24) «κουκκὶν κουκκὶν σωρευθῆ, τὸ μὲν νὰ γεμίση». Λουμβούριν δὲ λουμβούριν | -γεμίζ-ζει τὸ σακ-κουλ-λι (λουμβούριν=θέρμος, λούρινον συνών. τῇ προηγουμένῃ) Νίσυρ. Κλωνὶ κλωνὶ φαρούλι, | γιομίζει τὸ σακκούλι (κλωνὶ κλωνὶ = ὀλίγον κατ' ὀλίγον συνών. τῇ προηγουμένῃ) 'Οθων. Γ' λιά γ' λιά, | γιου-ζή' ἢ γ' λιά (συνών. τῇ προηγουμένῃ) Στερελλ. ('Αράχ.) τάλια στάλα, | γεμίζ' ἢ τσουβάλα (συνών. τῇ προηγουμένῃ) Εὐβ. (Κάρυστ.) 'Η παροιμ. ἐν παραλλαγαῖς καὶ ἀλλαχ. "Α δὲ γιομίση τὸ ξεστί, πῶς θὰν τὸ πῆς γιομάτο; (ξεστί=μέτρον ὑγρῶν δὲν ἀποδίδεται ἀξία εἰς τὰς ὑποσχέσεις, ὅταν δὲν ἐκτελῶνται, καὶ βέβαιον θεωρεῖται τὸ κτῆμα, μόνον ἂν κατέχωμεν αὐτὸ εἰς τὰς χεῖρας μας) 'Ιόνιοι Νῆσ.—Ν. Πολίτ., Παροιμ. 3, 510. Δὲν ἐδιόβηκα ἀπὸ σκύλλους, κ' ἐγίόμισα τσιπούρια (ἐπὶ τῶν ἄνευ αἰτίας ὑφισταμένων ζημιῶν ἢ πάθημα) Κεφαλλ. "Αν' κ' ἐλαλήσης, τὸ κιλὸ κ' ἐγεμίει (ἂν δὲν ἀπαιτήσης τὸ δίκαιόν σου, δὲν τὸ ἐπιτυγχάνεις) 'Ινέπ. Βρέξ', χιονίζ', | καραβάνα γιουμίζ' (ὁ ἔχων τὰ μέσα πρὸς τὸ ζῆν ἀδιαφορεῖ διὰ τὰς καιρικὰς συνθήκας) Θεσσ. (Τσαγκαρ.) Βρέξ', χιονίζ', | καρδάρα θὰ γιμίδ' (συνών. τῇ προηγουμένῃ) Θεσσ. (Σταυρ.) Στερελλ. (Φθιώτ.) Κόλος καθιζόμενος, ἀρδάχτι γεμισμένο (ὁ μετ' ἐπιμονῆς ἐργαζόμενος ἔχει μεγαλυτέραν ἀπόδοσιν) Κρήτ. || Γνωμ.

Σὰ βὰν Χριστούγεννα στεγνὰ καὶ Φῶτα χιονισμένα καὶ Λαβριά βρεχούμενη, τ' ἀδάρια γιομισμένα (ὑπὸ τὰς ἀνωτέρω καιρικὰς συνθήκας εὐνοεῖται ἡ παραγωγή τῶν σιτηρῶν) Λευκ.

Χαρά 'ς τὰ Γέννα τὰ στεγνὰ, τὰ Φῶτα χιονισμένα καὶ τὴ Λαμπρὴ βρεχούμενη, τ' ἀμπάρια γιομισμένα (συνών. τῷ προηγουμένῳ) Πελοπν. (Κόρινθ.)

Τὰ Φῶτα νὰ 'ναι φωτερά, τὰ Γέννα χιονισμένα καὶ ἡ Λαβρὴ βρεχούμενη, τ' ἀδάρια γιομισμένα (συνών. τῷ προηγουμένῳ) Πελοπν. (Οἷτυλ.)

'Η Λαβρὴ καλοβρεμένη, | ἡ κοφίνα γεμισμένη (συνών. τῷ προηγουμένῳ) Πελοπν. (Κάμπος Λακων.) || "Ασμ.

Τὸν λόγον δὲν ἐπόσωσε τσ' ἡ συντηχιά ἐκράτει, γεμίν-νει ἡ ἄμμουδο παν-νιὰ τσ' ἡ θάλασσα καράβια Χίος (Πυργ.)

"Αμε, σκλάβε μου, 'ς τὸ καλὸ καὶ 'ς τὴν γαλὴν δὴν ὦρα τῶν νὰ γεμίντ' ἡ στράτα σου τριαντάφυλ-λὰ τῶν ῥόδα Λέρ.

'Ξήντα καράβια βούλιαξαν καὶ τοὺς ἐπῆρε μέσα, γιόμισ' ἡ θάλασσα παννιὰ κ' οἱ-γ-ἄκρες παλληκάρια "Ηπ. (Κόνιτς.)

Τὸ στόμα τοῦ αἵμα γιόμισε, τ' ἀχείλι τοῦ φαρμάκι Πελοπν. ('Ολυμπ.) — Ποίημ.

Μοῦ γιόμισ' ὁ οὐρανίσκος γλῦκα κι ὥς τὴ ματιά σου ξαναβρῆκα, ὅλο μου τὸ αἷμα ἦταν βοῆ

Α. Σικελιαν., ἐν 'Ανθολ. Η. 'Αποστολίδ., 401. 2) Συμπληροῦμαι, ὀλοκληροῦμαι Θράκ. (Αἶν.) Προπ. ('Αρτάκ.): Κατόπ' πὲ πὲδ' g' ἔξ' μέρες γιόμ'σανα οἱ δώδεκα μέρες πὸν ζήτ' σενα ἐ γιαιτρόσοφος 'Αρτάκ. 'Υπόφωρα πουλύ, ὅσου νὰ γεμίς' γι τὰ τρία χρόνια Αἶν. Διὰ τὴν σημ. πβ. καὶ Κ. Δαπόντε, Κῆπ. Χαρίτ. II, στ. 15 (ἐκδ. E. Legrand, Biblioth. 3, σ. 11) «ἐξ χρόνοι μόλις γέμισαν». 3) Λαμβάνω πλήρη μορφὴν ἢ

ἀνάπτυξιν, κυρίως ἐπὶ τῆς σελήνης Α. Ρουμελ. (Καβακλ.) Βιθυν. Θράκ. (Κομοτ. Μαρών.) Κάρπ. ('Ελυμπ.) Καστ. Λῆμν. Μακεδ. ('Αλιστρ. Βόιον Κίτρ.) Νάξ. ('Απύρανθ.) Πελοπν. (Βούρβουρ. Γέρμ. Κάμπος Λακων. Κόκκιν. Κορινθ. Σαηδόν.) Σίφν. Στερελλ. (Δεσφ.) Τῆν. ('Ιστέρν.) Τσακων. (Μέλαν.) Φοῦρν. — Λεξ. Πρω. Δημητρ.: Γιομίζει τὸ φεγγάρι (γίνεται πανσέληνος) Καστ. Κόκκιν. Κορινθ. Γιόμισ' τοῦ φινγάρ' Βόιον. 'Εέμωσε τὸ φεγγάρι 'Ελυμπ. 'Εγιομίτ'ε τὸ φεγγάξι Μέλαν. Γιμ'σμένου ἐν' τοῦ φινγάρ' Λῆμν. 'Σ τις δεκατέσσερεις γεμίντ'ει τὸ φεγγάρι Σίφν. 'Αδειάζ' κι γιμίζ' τοῦ φινγάρ' 'Αλιστρ. || Φρ. Σάβον 'εμίζει τὸ φεγγάρι, νὰ 'εμίζη κ' ἡ φούχτα μου χρυσάφι (εὐχὴ ἐκ προλήψεως, καθ' ἣν, ὅταν ἴδῃ τις διὰ πρώτην φοράν τὴν νέαν σελήνην, λαμβάνει διὰ τῆς χειρὸς χρυσοῦν ἀντικείμενον λέγων τὰ ἀνωτέρω) 'Απύρανθ. "Οπως γιομίζει τὸ φεγγάρι, νὰ γιομίση καὶ ἡ τσέπη μου (εὐχὴ) Βιθυν. Γιμίζ' τοῦ φινγάρ', γιμίζουν κ' οἱ ἀχ' νοὶ (κατὰ τὴν πλησιφαῇ σελήνην οἱ θαλάσσιοι ἔχιναι εἶναι πλήρεις ὤων) Μαρών. || "Ασμ.

"Ω, καλῶς τὸ νιὸ φεγγάρι, | δόξα νὰ 'χη πὸν σὲ κάνει ὡς γεμίσεις, νὰ γεμίζω | κι ὡς γυαλίζεις, νὰ γυαλίζω Σῦρ. 4) Καθίσταμαι εὐσαρκος, παχύνομαι 'Αθῆν. 'Αλόνν. Θράκ. (Μαρών.) Κύθηρ. Πελοπν. ('Αράχ. Βερεστ. Οἶν.) Σκόπ. Τσακων. (Μέλαν.) — Λεξ. Πρω. Δημητρ.: 'Ηρθε καὶ γέμισε, πὸν λές, ἡ Μαρία γίνηκε ὀλάκερη γυναῖκα 'Αθῆν. 'Εγιομίτ'ε λιγάτσι ἡ Λένη, καὶ ἔρι ἔδαρι (ἐγέμισε, ἐπάχυνε ὀλίγον ἡ 'Ελένη, καλὴ εἶναι τώρα) Μέλαν. 'Φτοῦνος ὁ 'Αράκης σου ἔχει γιομίσει κ' ἔγινε κοτζιάμου βόιδι Βερεστ. Γιμίζ' τοῦ μ'λάρ' 'Αλόνν. Σκόπ. 'Εγιομίσε τὸ ζῶ Οἶν. || Φρ. 'Ως γεμίσεις, νὰ γεμίζω | καὶ νὰ ροδοκοκκινίζω (χαιρετισμὸς πρὸς τὴν σελήνην) Κύθηρ. 5) Γίνομαι κρουστός, ἄδρός, ἐπὶ ὑφάσματος — Λεξ. Πρω. Δημητρ.: Πλύθηκε τὸ παννὶ καὶ γέμισε Λεξ. Δημητρ.

γέμιση ἡ, πολλαχ. γέμ'σ' 'Αλόνν. "Ανδρ. (Κόρθ.) Θεσσ. (Καρποχώρ.) Λῆμν. Μακεδ. (Λιτόχ.) Σκίαθ. Στερελλ. ('Υπάτ.) Ψαρ. γιόμιση Εὐβ. (Αἰδηψ.) Ζάκ. "Ηπ. (Δρόπολ.) 'Ιθάκ. Καστ. Μέγαρ. Νάξ. (Φιλότ.) Παξ. Πελοπν. ('Ανδρίτσ. 'Αναβρ. 'Αρκαδ. Γαργαλ. Γορτυν. 'Ηλ. Κλειτορ. Κίτ. Λάστ. Μάν. Μεσσ. Παππούλ. Τρίκκ. Χατζ.) Τσακων. (Μέλαν. Πραστ. Χαβουτσ.) — Ι. Βενιζέλ., Παροιμ. 2 163, 224 — Λεξ. Βλαστ. 283 γιόμ'σ' "Ηπ. ('Ιωάνν.) Θράκ. (Τσακίλ.) Στερελλ. (Αἰτωλ. 'Αχυρ.) διόμ'σ' Στερελλ. (Τριχων.) 'έμιση Νάξ. ('Απύρανθ.) 'Εκ τοῦ ρ. γεμίζω. 'Η λ. καὶ παρὰ Σομ.

1) Διάφορα παρασκευάσματα ἢ καρυκεύματα, διὰ τῶν ὁποίων παραγεμίζονται ποικίλα ἐδέσματα, ὡς μικρὰ σφάγια, καρποὶ ἢ πλακοῦντες 'Αγαθον. 'Αθῆν. "Ανδρ. Κῶς Νάξ. ('Απύρανθ.) Πελοπν. (Κορινθ.) — Λεξ. Πρω. Δημητρ.: Βάζομε τυρὶ καὶ μυζήθρα μαζί καὶ τὰ ζυμώνομε καὶ βάζομε τὴ γέμιση 'ς τὸ ζυμάρι καὶ τὰ φουρνίζομε 'ς τὸ φούρνο 'Αγαθον. Γιὰ τὴν πίττα βάζομε μιὰ ἀράδα φύλλο καὶ μιὰ ἀράδα γέμιση 'Αθῆν. 'Η γέμιση τῆς γαλλοπούλας - τῆς ντομάτας - τῆς μελιτζάνας αὐτόθ. "Εβαλες πολλὴ γέμιση 'ς τὴς ντομάτες καὶ δὲν ψηθήκανε καλὰ Κορινθ. 'Η γέμιση τοῦ ψητοῦ "Ανδρ. 'Αρμυρὴν δὴν ἦκαμες τὴν-γέμισην d' ἀρνιοῦ Κῶς. Νόστιμη πού 'ν' ἡ γέμιση τοῦ φουρνιστοῦ σας! (φουρνιστοῦ = ἄμνου ψηθέντος εἰς τὸν φούρνον ἐντὸς πηλίνου δοχείου στεγανῶς κεκλεισμένου) αὐτόθ. Μέσ' 'ς τὴν-γέμιση βάλ-λουσιν τζαὶ πιπέρι-γιά νὰ νοστιμίση αὐτόθ. 'Ε-μιση βάνομε δὲ Μεγάλο Σαββάτο μέσ' 'ς τὸ ρίφι καὶ τ'ς 'Απόκριες μέσ' 'ς τὴ γοιλιά καὶ μέσ' 'ς τὸ δουρὰ τοῦ χοίρου ('ς τὸ δουρὰ= εἰς τὸ παχὺ ἔντερον) 'Απύρανθ. Νηστή-σιμη γέμιση Λεξ. Δημητρ. Συνών. γέμισμα 1β, γέμος 1,

